

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	3
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	4
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	6
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	7
2. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	8
2.1. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLAR.....	8
2.2. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER.....	8
2.3. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	9
2.4. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU.....	10
3. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	12
3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	12
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	13
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	13
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	17
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	20
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	22

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılacak öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlara uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına terstir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına terstir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözetilen bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Klarnet ülkemizde ve dünyada gerek ses genişliği ve rengi gerekse farklı dinamikler arasında çok kıvrak geçişlere sahip olması sebebiyle oldukça yaygın kullanılmakta olan bir çalgıdır. Klarnet öğretiminde öncelikle klarnetin yapısal olarak çözülmesi ve ses bölgesi arasındaki geçişlerin kavranması, ellerin ve parmakların pozisyonu ve üfleme tekniğinin öğretilmesi hedeflenmiştir. Müzik eğitimi ilkeleri açısından yakından uzağa eğitim yöntemi benimsenmiş ve öğrencinin yakın çevresinde duyduğu, bildiği müziklerden yola çıkarak gittikçe genişleyen bir repertuvara ulaşması hedeflenmiştir. Program dört yıl boyunca birbirini takip ederek genişleyen sarmal bir yapı içinde kurgulanmıştır. Öğretim programının uygulanması ile öğrencilerin klarnetin tarihi yapısı, çeşitleri ve bakımı konularında bilgi sahibi olmaları, temel klarnet çalma tekniklerini edinmeleri, solo ve oda müziği gruplarında çalgılarını başarılı bir şekilde kullanmalarının yanı sıra performans alanında cesur, kendine güvenerek çalgısı ile kendini ifade edebilmekten korkmayan, evrensel bakış açısına sahip, her türdeki dünya müziklerine açık, müzik teknolojisini çalgısı ile harmanlayarak kullanabilen bireyler olarak yetiştirmeleri amaçlanmıştır.

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Öğrencilerin müzik yoluyla kendilerini ifade etmeleri
- Klarnetin tarihi, gelişimi, yapısı, teknik özellikleri ve bakımı konusunda bilgi sahibi olmaları
- Temel klarnet çalma tekniklerini edinmeleri
- Zamanlarını planlı ve verimli kullanma alışkanlığı geliştirmeleri
- Bireysel çalışmalarında tutarlı ve disiplinli olmaları
- Oda müziği ve orkestra çalışmalarında grup tınısı, birliktelik ve sorumluluk bilinci geliştirmeleri
- Teknolojik gelişmelere açık ve bu konuda kendilerini yetiştiren bireyler olmaları
- Yorumlama ve yaratıcılık becerileri gelişmiş bireyler olmaları
- Sahne ve performans deneyimi kazanmaları
- Klarnet repertuarı hakkında bilgi sahibi olmaları
- Klarnetin Türk müziğinde kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaları
- Müziğin dünyadaki diğer tüm müzisyenlerle ortak kullandığı bir dil olduğunu kavramaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak müzik kültürüne hizmet etmeleri

2.2. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Çalgı Eğitimi Klarnet Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Doğru bir üfleme tekniği elde etme
- Sağ el ve sol el tekniğini kavrama
- Temiz sesler elde etme
- Entonasyon anlayışına sahip olma
- Doğru bir artikülasyon kullanımına sahip olma
- Grup çalışmalarında partisyona hâkim olma, ortak çalma ve sorumluluk alma
- Yorumlama, sahne ve performans gösterme
- Klarnet dersinde teknolojiyi kullanma
- Çalgısı ile deşifre yapma
- Transpoze çalma ve anahtar okuma

2.3. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğretmen; millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Her öğrenci kendi kapasitesi içinde değerlendirilecek ve uygulamalar öğrencinin gelişimine göre planlanacaktır.
- Öğrencilerin ilgileri, bilgileri, becerileri göz önünde bulundurulacak, uygulamalar bu özelliklere göre düzenlenecektir.
- Öğrencinin başlangıç seviyesinden gelebileceği en üst seviyeye çıkartılması hedeflenmektedir; bu hedefe ulaşmak için her türlü teknik çalışmadan, Türk ve Batı müziği repertuarından faydalanılacaktır.
- Tonal ve modal çalışmalarda, daima eski bilgiler tekrar edilerek yeni bilgiler eklenecek, yalnızca o dönem öğrendiği gam veya makam değil, o güne kadar öğrendiği tüm gam ve makamlar yapılacak çalışmalara dâhil edilecektir. Makamların seçiminde öğrencinin o dönemde öğrendiği teknik yeterliliklere göre karar verilip öğrendiği gamlarla paralel gitmesine dikkat edilecektir.
- Dersler yazılı, görsel ve işitsel materyallerle desteklenmeli, öğrencinin her türlü algılama kapasitesi gözetilerek derslere devam edilmelidir. Öğrencinin repertuarını ve sitilini oluşturması için özellikle işitsel kayıtlarla dersi yapılandırmanın önemi vurgulanmalıdır.
- Klarnetin teknik yapısının öğrenilmesi, çalım kolaylıkları açısından büyük önem arz etmektedir. Klarnet parça parça öğrenciye tanıtılmalı, özellikle ağızlık, kamış ve bilezik ilişkisi açıklanmalıdır. Yapısal özelliklerin iyi kavranması, öğrencinin hızlı ilerlemesine de büyük katkıda bulunacaktır.
- Öğrencinin bireysel gelişimi için derslerde mutlaka oda müziği çalışmaları yaptırılmalı, arkadaşları ile yapacağı ikili, üçlü, dördü çalışmaları desteklenmelidir. Öğrencinin çalgısı üzerinde kurduğu hakimiyeti anlayabilmesinin en önemli yollarından biri olan oda müziği çalışmalarında, entonasyon, partiyon hakimiyeti ve sorumluluk bilinci gibi kavramlara dikkat çekilmelidir.
- Klarnette bulunan ses bölgeleri (registre) ve doğuşkanlar (harmonic) ilişkisi öğrenciye açıklanabilecek en erken düzeyde açıklanmalı ve çalışmalar bunun üzerinde yapılandırılmalıdır.
- Çalışmalar yalnızca bilişsel ve psikomotor alanlarda değil duyuşsal alan da gözetilerek yapılandırılmalı, öğrencinin çalgısını sevmesi ve çalgısı ile bağ kurması sağlanarak gerekli motivasyon sağlanmalıdır.
- Öğrenciye verilen dersler teknik çalışmalar dışında, stil, dönem ve repertuar çalışmaları ile desteklenmeli; okuma, dinleme ve analiz gibi çalışmalarla öğrencinin ders dışında araştırma yapmasına ve kendini geliştirmesine olanak sağlayacak kaynaklardan ödevler verilerek öğretim süreci desteklenmelidir.

2.4. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
KLARNETİ TANIYALIM	9	4	3
KLARNET TEKNİĞİNDE TEMEL UYGULAMALAR	41	48	33
KLARNETTE TONAL DİZİLER VE ARPEJ ÇALIŞMALARI	15	20	14
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	20	72	50
TOPLAM	85	144	100

10. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
İNCE SESLERDE EGZERSİZLER	10	8	11
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	20	28	39
SÜSLEME NOTALARI	6	16	22
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	19	20	28
TOPLAM	55	72	100

11. SINIF

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
İNCE SESLERDE EGZERSİZLER	6	20	14
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	21	52	36
İNCE SESLERDE TRİL PERDELERİNİN KULLANIMI - GLİSSANDO VE PORTAMENTO	7	16	11
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	21	56	39
TOPLAM	55	144	100

12. SINIF

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
İNCE SESLERDE EGZERSİZLER	7	20	14
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	21	52	36
KLARNET ÇALMADA YENİ TEKNİKLER - ÇİFT DİL KULLANIMI	7	32	22
KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER	14	40	28
TOPLAM	49	144	100

3. ÇALGI EĞİTİMİ KLARNET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde dört, 10. sınıf düzeyinde dört, 11. sınıf düzeyinde dört, 12. sınıf düzeyinde dört ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1: Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. KLARNETİ TANIYALIM

Ünite Açıklaması: Bu bölümde, üflemeli çalgılar hakkında genel bir bilgi verilecek ve klarnetin üflemeli çalgılar içindeki yeri açıklanacaktır. Klarnetin dünyada ve Türkiye’de geçirdiği değişim üzerinde durulacaktır. Üflemeli çalgılar ailesinde klarnetin yeri, armonik çeşitlilik konuları üzerinde durulacaktır.

9.1.1. Üflemeli Çalgılar Ailesinde Klarnet

9.1.1.1. Üflemeli çalgılar ailesini açıklar.

9.1.2. Klarnetin Gelişim Sürecindeki Yapısal Değişiklikleri

9.1.2.1. Klarnetin tarihsel süreç içinde geçirdiği değişimi açıklar.

Klarnetin tarihsel süreç içindeki gelişimi ve geçirdiği önemli yapısal değişiklikler üzerinde durulacaktır.

9.1.3. Yapısal Özellikler ve Armonik Çeşitlilik

Konu Açıklaması: Klarnete ait yapısal özellikleri ve armonik çeşitliliği öğrenmesi öğrenciye ses çıkarma ilkelerini kavramada ve temel teknikleri anlamada kolaylık sağlayacaktır. Bu sebeple, transpoze çalgılar kavramı, kullanılan transpoze çalgılar ve klarnetin bu ailedeki yeri, klarnetin yapıldığı malzemeler ve klarnetin parçaları, klarnet çalarken kullanılan aksesuarlar ve işlevleri, klarnetin ses bölgeleri (chalumeau, orta bölge, clarion ve aigu) ve klarnet ailesi, klarnet ailesi üyelerinin kullanımı gibi konuların öğrenci tarafından kavranması önem arz etmektedir.

9.1.3.1. Klarnete ait yapısal özellikleri açıklar.

9.1.3.2. Klarnetin ses bölgelerini açıklar.

9.1.3.3. Klarnet ailesini açıklar.

9.1.3.4. Klarnet çeşitlerinin kullanım yerlerini açıklar.

9.1.4. Öğrencinin Yapabileceği Günlük Temizlik ve Bakım

Konu Açıklaması: Öğrenciye uygulaması yaptırılmalıdır.

9.1.4.1. Klarnetini koruma tekniklerini açıklar.

9.1.4.2. Klarnetin günlük ve yıllık bakımının önemini açıklar.

9.1.4.3. Klarnette çalım ve monte hatası sebebi ile oluşabilecek arızaları açıklar.

9.2. KLARNET TEKNİĞİNDE TEMEL UYGULAMALAR

9.2.1. Üfleme Tekniği ile İlgili Uygulamalar

Konu Açıklaması: Öğrencinin üflemeli çalgılarda diyafram destekli nefes ve nefesi etkili şekilde kullanmayı kavraması, enstrümanın temel çalma tekniği açısından en önemli konuların başında gelmektedir. Öğrenci için oldukça soyut kalabilecek bu konu, bol görsel ile desteklenmeli ve üfleme egzersizleri ile pekiştirilmelidir.

9.2.1.1. Nefes türlerini açıklar.

9.2.1.2. Üflemeli çalgılarda diyafram nefesinin kullanımının farkını açıklar.

9.2.1.3. Diyafram nefesini doğru biçimde alıp verir.

9.2.1.4. Üfleme tekniği egzersizlerini uygular.

9.2.2. Klarnetin Parçalarını Tanıma, Monte Etme, Sökme ve Parçaların Temizliği

Konu Açıklaması: Özellikle klarnete yeni başlayan öğrenciler, klarnetin yapısını bilmediklerinden, başlangıç aşamasında klarneti söküp takarken enstrümana zarar verebilmektedirler. Bunun önüne geçebilmek için başlangıç aşamasında klarnetin öğretmen gözetiminde takılıp sökülmesinin önemi öğrenciye açıklanmalıdır.

- 9.2.2.1. Klarnetin parçalarının yerlerini açıklar.
- 9.2.2.2. Klarneti takıp söker.
- 9.2.2.3. Enstrümanını düzenli temizlemenin önemini açıklar.

9.2.3. Ağız (Ambuşür) Pozisyonu ve Ses Üretme

Konu Açıklaması: Üfleme çalışmalarından sonra, ağızlık barrel ile kullanılarak ses üretme çalışmalarına başlanabilir. Böylelikle düzgün bir ambuşür pozisyonu sağlanmış olur. Temiz çıkan bir sol bemol sesi elde edilmelidir. Ses üretme çalışmalarının mutlaka ayna karşısında yapılması gerektiği öğrenciye açıklanmalıdır.

- 9.2.3.1. Klarnetin ağızlık kısmını doğru şekilde ağıza yerleştirir.
- 9.2.3.2. Ağız pozisyonunu bozmadan ses üretir.
- 9.2.3.3. Diyafram desteğini kullanarak temiz bir sol bemol sesi üretir.

9.2.4. Klarneti Konumlandırma, Duruş ve Tutuş

Konu Açıklaması: Enstrümanı doğru tutma ve genel duruş, enstrüman hakimiyeti ve sakatlıkların önüne geçilmesi açısından çok önemlidir. Bu sebeple vücudun genel rahatlığına ve enstrümanın doğru bir açı ile çalınmasına önem verilmelidir. Öğrencilerin vücutları gelişim döneminde olduğundan öğrencilerin nefes kontrolünün artırılabilmesi için pilates, yüzme gibi sporlara yönlendirilmeleri sağlanabilir.

- 9.2.4.1. Klarneti kendi yapısal özelliklerine uygun bir açıda tutar.
- 9.2.4.2. Klarnet çalarken dengeli, omuzları rahat ve dik bir pozisyonda durur.
- 9.2.4.3. Klarnet çalarken kendi yapısal özelliklerine uygun duruş ve tutuş pozisyonuna sahip olmanın önemini açıklar.

9.2.5. Klarnette Kullanılan Parmak Pozisyonları

Konu Açıklaması: Klarnet çalarken sağ ve sol el başparmaklarının konumuna dikkat edilmeli, sağ ve sol elin klarnet üzerinde konumlandırılması ve bunun ayna karşısında çalışılması gerektiği öğrenciye açıklanmalıdır. Serçe parmakların karşılıklı kullanımı konusu gam çalmaya başladığında önem kazanacağından, en başta hangi şartlarda hangi elinin serçe parmağını kullanması gerektiği öğrenciye açık bir şekilde aktarılmalıdır. Klarnetin dengesi açısından öncelikle sol elde mi-re-do notaları öğretilmeli, daha sonra sağ el notalarından si-si bemol-la ve sol notaları öğretilerek si bemol sesinin alternatif pozisyonları gösterilmelidir. Daha sonra sol elde do-re-mi-fa-fa diyez ve sol notalarının öğretilmesine geçilmelidir. Bundan sonra sağ elde kalın fa ve mi notaları eklenerek serçe parmak kullanımına geçilmelidir. Bu ilk oktavdaki sesler tamamlandıktan sonra, mi-si geçişini içeren egzersizlerle sol elde la notasına geçiş sağlanmalı ve ses perdesi kullanılarak klarnette klarion ses bölgesine geçiş çalışmaları başlatılmalıdır.

- 9.2.5.1. Klarneti düzgün bir şekilde tutar.
- 9.2.5.2. Klarnette sol el notalarını çalar.
- 9.2.5.3. Klarnette sağ el notalarını çalar.
- 9.2.5.4. Klarnette serçe parmakların kullanımını gösterir.
- 9.2.5.5. Klarnette sağ ve sol el serçe parmakla çalınan notaları çalar.
- 9.2.5.6. Klarnet üzerinde öğrendiği notaları temiz bir şekilde çalar.
- 9.2.5.7. Klarnette ses perdesi kullanımını gösterir.
- 9.2.5.8. Klarnette si-la geçişini yapar.
- 9.2.5.9. Öğrendiği notalarda ses perdesi kullanarak iki ses bölgesi arasında temiz geçişler yapar.

- 9.2.5.10. Klarnette parmak pozisyonlarını hatasız bir şekilde uygular.
- 9.2.5.11. Şalümo (chalumeau) ses bölgesinde 1 oktav kromatik dizi çalar.
- 9.2.5.12. Klarion (clarion) ses bölgesinde 1 oktav kromatik dizi çalar.

9.2.6. Artikülasyon ve Dil

- 9.2.6.1. Tek ses üzerinde dil kullanımını gösterir.
- 9.2.6.2. Şalümo ses bölgesindeki seslerde düzeyine uygun temiz bir dil tekniği kullanır.
- 9.2.6.3. Dil ve diyaframın birlikte kullanımını gösterir.
- 9.2.6.4. Dil-diyafram egzersizlerini düzeyine uygun şekilde yapar.
- 9.2.6.5. Aksan, non legato, marcato, tenuto, sostenuto çalım tekniklerinin benzerlik ve farklılıklarını açıklar.
- 9.2.6.6. Aksan, non legato, marcato, tenuto, sostenuto çalım tekniklerini düzeyine uygun şekilde çalar.
- 9.2.6.7. Öğrendiği artikülasyon tekniklerini farklı egzersizlerde uygular.

9.2.7. Entonasyon ve Sonorite

Konu Açıklaması: İyi bir müzisyenin entonasyon ve sonoriteye önem vererek müzik yapması gerektiği vurgulanmalı, bu konulardaki çalışmaların titizlikle gerçekleştirilmesi gerektiği açıklanarak entonasyon için tuner kullanımı konusunda bilgi verilmeli, öğrencinin iyi bir sonorite elde edebilmesi için ağız (ambuşür) pozisyonunun ve üfleme tekniğinin önemi vurgulanarak, yaptığı çalışmaları (sesli veya görüntülü olarak) kaydederek ve bunları dinleyerek çalışmasının önemi açıklanmalıdır.

- 9.2.7.1. Entonasyon kavramını açıklar.
- 9.2.7.2. Klarnetin yapısal özelliklerinden kaynaklanan entonasyon problemlerini açıklar.
- 9.2.7.3. Piano (**p**) dinamik ile çalarken çıkan seslerin daha tiz duyulabileceğini fark eder.
- 9.2.7.4. Forte (**f**) dinamik ile çalarken çıkan seslerin daha pes duyulabileceğini fark eder.
- 9.2.7.5. Farklı dinamiklerdeki çalma şekillerinin entonasyona etkisini açıklar.
- 9.2.7.6. Klarnet çalarken karşılaştığı entonasyon problemlerini düzeltir.
- 9.2.7.7. Sonorite kavramını açıklar.
- 9.2.7.8. Diyafram desteğiyle hava basıncını kontrol ederek iyi bir sonorite elde eder.
- 9.2.7.9. Programdaki egzersiz, etüt ve eserleri teknik düzeyine uygun iyi bir sonorite ile çalar.

9.3. KLARNETTE TONAL DİZİLER VE ARPEJ ÇALIŞMALARI

Ünite Açıklaması: Dizi, majör dizi ve minör dizilerin yapıları teorik olarak anlatılarak dizi ve arpej çalışmanın klarnet tekniği açısından önemi ile parmak eşitliğinin, ellerin klavye üzerinde oturmasının ve parmak kullanımında ufak hareketlerin kullanımının önemi üzerinde durulmalıdır. Gam çalışmalarının günlük çalışmalarda en başta atlanmadan yapılması gerektiği açıklanmalıdır. Temel olarak başlangıçta fa majör ve sol majör gamının bir oktav çalınması hedeflenmelidir. Öğrenci hazır olduğu takdirde si bemol majör ve la majör gamları da eklenmelidir. 1 oktav la minör dizisi çaldırılarak do majör ile birlikte iki oktav gamların çalınmasına geçilebilir.

9.3.1. Majör Dizi Gam ve Arpejleri

Konu Açıklaması: Öğrenciye 1 oktav içinde fa, sol, si bemol ve la majör gamları, arpejleri ve kırık arpejleri çalıştırılacaktır.

- 9.3.1.1. Öğrendiği majör dizilerin donanımını söyler.
- 9.3.1.2. Öğrendiği majör dizilerin ilgili minörünü söyler.
- 9.3.1.3. Öğrendiği majör dizileri bir oktav çalar.
- 9.3.1.4. Öğrendiği majör dizilerde aralık çalışmaları yapar.
- 9.3.1.5. Öğrendiği majör dizilerin arpej ve kırık arpejini çalar.
- 9.3.1.6. Öğrendiği artikülasyonları gam, aralık, arpej ve kırık arpej çalışmaları üzerinde uygular.
- 9.3.1.7. Öğrendiği tonalitelerde etüt çalar.
- 9.3.1.8. Öğrendiği tonalitelerde eser çalar.

9.3.2. Minör Dizi Gam ve Arpejleri

Konu Açıklaması: Öğrenciye 1 oktav içinde la minör gamı, arpeji ve kırık arpeji çalıştırılacaktır.

- 9.3.2.1. La minör dizisinin ilgili majörünü söyler.
- 9.3.2.2. La minör dizisinin doğal, armonik ve melodik biçimlerini açıklar.
- 9.3.2.3. La minör dizisini armonik ve melodik biçimleriyle bir oktav çalar.
- 9.3.2.4. La minör tonunda aralık çalışmaları yapar.
- 9.3.2.5. La minör tonunda arpej ve kırık arpej çalar.
- 9.3.2.6. Öğrendiği artikülasyonları la minör gam, aralık, arpej ve kırık arpeji üzerinde uygular.
- 9.3.2.7. La minör tonunda etütler çalar.

9.4. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

Ünite Açıklaması: Öğrenciye tonal, modal (makamsal) dizilerin farkları ve benzerlikleri açıklanarak modal dizilere teorik olarak giriş yapılmaktadır. Seviyesine uygun tonal dizilerin yanında modal dizi örnekleriyle öğrencinin müzikal bakışını geliştirmek ve seçenek sunmak önemlidir. Makamsal dizilerin seçiminde temel klarnet eğitimine paralellik gösterecek ve öğrencinin karşısına çıkabilecek en çok kullanılan makamlar seçilerek öğrenciyi bu anlamda öncelikle duyuşsal olarak geliştirmek hedeflenmektedir. Öğrencinin farklı müzik türlerine karşı duyarlılığı ve bilgisini artırmak bu bölümün temel hedeflerinden olmalıdır.

9.4.1. Tonal Diziler, Gam ve Arpejler

Konu Açıklaması: Öğrenciye 2 oktav içinde do, fa, sol majör ve ilgili minör gamları, arpejleri ve kırık arpejleri çalıştırılacaktır.

- 9.4.1.1. Öğrendiği majör ve ilgili minör dizileri iki oktav içinde çalar.
- 9.4.1.2. Öğrendiği majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktav içinde aralık çalışmaları yapar.
- 9.4.1.3. Öğrendiği majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav içinde çalar.
- 9.4.1.4. Öğrendiği artikülasyonları çeşitlendirerek majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpej çalışmaları üzerinde uygular.
- 9.4.1.5. Öğrendiği tonalitelerde etüt çalar.
- 9.4.1.6. Öğrendiği tonalitelerde eser çalar.

9.4.2. Batı Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 9.4.2.1. Modal diziyi açıklar.
- 9.4.2.2. Modal dizilerin isimlerini söyler.
- 9.4.2.3. Düzeyine uygun modal dizileri çalar.
- 9.4.2.4. Düzeyine uygun modal eserleri çalar.

9.4.3. Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

Konu Açıklaması: Öğrenciye 2 oktav içinde çargâh, mâhur, rast ve bûselik makamları çalıştırılacaktır.

- 9.4.3.1. Makamsal dizileri açıklar.
- 9.4.3.2. Makamsal dizilerde kullanılan 4'lü ve 5'li aralıkların kullanımlarını açıklar.
- 9.4.3.3. Makamsal dizilerin türlerini söyler.
- 9.4.3.4. Çârgâh makamına ait diziyi çalar.
- 9.4.3.5. Mâhur makamına ait diziyi çalar.
- 9.4.3.6. Rast makamına ait diziyi çalar.
- 9.4.3.7. Bûselik makamına ait diziyi çalar.
- 9.4.3.8. Çârgâh, mâhur, rast ve bûselik makamlarını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.
- 9.4.3.9. Çârgâh, mâhur, rast ve bûselik makamlarına ait etütler çalar.
- 9.4.3.10. Çârgâh, mâhur, rast ve bûselik makamlarında bestelenmiş eserleri çalar.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. İNCE SESLERDE EGZERSİZLER

Ünite Açıklaması: Öğrenci 9. sınıfta ses bölgesi (registre) kavramı ile tanışmış olmasına rağmen, ince sesleri de kapsayacak uygulamalarla içeriği derinleştirmek önem taşımaktadır. Fundamental (Yaratıcı, doğurucu, ortaya çıkarıcı-register perdesi kullanılmadan çıkarılan bütün alt sesleri içerir.) seslerden üretilen tüm ses bölgeleri ve bu bölgeler arası geçişler, klarnet sesindeki temel oluşumlardır. Bu ilişkileri kavrayan öğrenci performans sırasında büyük kolaylık elde edecektir. Klarnette doğuşkan sesler, diğer çalgılarda çıkan sıralamayla üretilmemektedir. Öğrencinin bu sıralamayı ve klarnetteki ses bölgeleri arasındaki ilişkileri kavraması, öğrenciye klarnet çalmada büyük esneklik sağlayacaktır.

10.1.1. Klarnette Bulunan Ses Bölgeleri ve Doğuşkanlar

- 10.1.1.1. Klarnette bulunan ses bölgelerini açıklar.
- 10.1.1.2. Müzikte kullanılan doğuşkan kavramını açıklar.
- 10.1.1.3. Klarnette doğuşkan seslerin kullanımını fark eder.
- 10.1.1.4. Klarnette doğuşkan seslerin ortaya nasıl çıkarılacağını gösterir.

10.1.2. İnce (Yüksek) Ses Bölgesi

- 10.1.2.1. Klarnette ince ses bölgesinde (aigu-altissimo bölgesinde) bulunan sesleri söyler.
- 10.1.2.2. İnce ses bölgesinde (aigu-altissimo bölgesinde) yer alan do diyez, re, re diyez, mi ve fa seslerini çalar.
- 10.1.2.3. Öğrendiği ses bölgeleri arasında temiz geçişler yapar.
- 10.1.2.4. Öğrendiği ses aralıkları üzerinde entonasyon kontrolünü sağlar.
- 10.1.2.5. Öğrendiği ses aralıkları üzerinde farklı artikülasyon tekniklerini uygular.
- 10.1.2.6. Öğrendiği tüm sesleri (ses bölgeleri arası geçişleri dâhil) kromatik legato geçişlerle çalar.

10.2. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

Ünite Açıklaması: Öğrencinin öğrendiği tonal ve modal ses dizileri öğrenilen tüm seslere kadar genişletilmelidir. Öğrencinin kapasitesi ve algısı ölçüsünde yeni gamların öğretilmesine devam edilmelidir. Öğrenci yalnızca o dönem öğrendiği gamı değil, öğrendiği bütün gamları tekrar etmesi gerektiğini kavramalı ve çalışmalarını bu yönde yapılandırmalıdır.

10.2.1. İki Bemollü Majör ve Minör Diziler

- 10.2.1.1. İki bemollü majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.
- 10.2.1.2. İki bemollü majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 10.2.1.3. İki bemollü majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 10.2.1.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini iki bemollü majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 10.2.1.5. İki bemollü dizileri içeren etütleri çalar.
- 10.2.1.6. İki bemollü dizileri içeren eserleri çalar.

10.2.2. İki Diyezli Majör ve Minör Diziler

- 10.2.2.1. İki diyezli majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.
- 10.2.2.2. İki diyezli majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 10.2.2.3. İki diyezli majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 10.2.2.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini iki diyezli majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 10.2.2.5. İki diyezli dizileri içeren etütleri çalar.
- 10.2.2.6. İki diyezli dizileri içeren eserleri çalar.

10.2.3. İki Diyezli ve İki Bemollü Majör Diziler

- 10.2.3.1. İki diyezli majör dizi üzerindeki modal dizilerin isimlerini ve derecelerini söyler.
- 10.2.3.2. İki diyezli majör dizi üzerinde derecesi verilen modal dizilerin isimlerini söyler.
- 10.2.3.3. İki diyezli majör dizinin modal dizilerini çalar.

10.2.4. Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

Konu Açıklaması: Öğrenciye 2 oktav içinde kürdî ve muhayyer-kürdî makamları çalıştırılacaktır.

- 10.2.4.1. Kürdî makamına ait diziyi çalar.
- 10.2.4.2. Muhayyer-kürdî makamına ait diziyi çalar.
- 10.2.4.3. Kürdî ve muhayyer-kürdî makamlarını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.
- 10.2.4.4. Kürdî ve muhayyer-kürdî makamlarına ait etütler çalar.
- 10.2.4.5. Kürdî ve muhayyer-kürdî makamlarına ait eserler çalar.

10.3. SÜSLEME NOTALARI

Ünite Açıklaması: Süsleme notaları (ornamentler), tremolo (küçük aralıklarda ses tekrarı) ve klarnette bulunan tril perdelerinin kullanımı detaylı olarak açıklanacak, klarnette bulunan tril perdeleri şema üzerinde gösterilecektir.

10.3.1. Süsleme Notaları (Ornamentler)

- 10.3.1.1. Tril, çarpma (acciaccatura), dayanma notası (appoggiatura), mordan (mordant) ve gruppettonun (grupçuk, küme) çalma biçimlerini ritmik değer olarak açıklar.
- 10.3.1.2. Tril, çarpma (acciaccatura), dayanma notası (appoggiatura), mordan (mordant) ve gruppettonun (grupçuk, küme) dönem özelliklerine uygun şekilde çalar.
- 10.3.1.3. Tremolo çalmayı ritmik değer olarak açıklar.
- 10.3.1.4. Tremoloyu farklı nota değerleri ile çalar.
- 10.3.1.5. Klarnette kullanılan tril perdelerinin kullanımını açıklar.
- 10.3.1.6. Klarnette bulunan tril perdelerinin kullanıldığı egzersizleri yapar.

10.4. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

10.4.1. Üç Bemollü Majör ve Minör Diziler

- 10.4.1.1. Üç bemollü majör ve ilgili minör dizisini iki oktav çalar.
- 10.4.1.2. Üç bemollü majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 10.4.1.3. Üç bemollü majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 10.4.1.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini üç bemollü majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 10.4.1.5. Üç bemollü dizileri içeren etütleri çalar.
- 10.4.1.6. Üç bemollü dizileri içeren eserleri çalar.

10.4.2. Üç Diyezli Majör ve Minör Diziler

- 10.4.2.1. Üç diyezli majör ve ilgili minör dizisini iki oktav çalar.
- 10.4.2.2. Üç diyezli majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 10.4.2.3. Üç diyezli majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 10.4.2.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini üç diyezli majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 10.4.2.5. Üç diyezli dizileri içeren etütleri çalar.
- 10.4.2.6. Üç diyezli dizileri içeren eserleri çalar.

10.4.3. Batı Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 10.4.3.1. Üç bemollü ve üç diyezli majör dizi üzerindeki modal dizilerin isimlerini ve derecelerini söyler.
- 10.4.3.2. Üç bemol ve üç diyezli majör dizi üzerinde derecesi verilen modal dizilerin isimlerini söyler.
- 10.4.3.3. Üç bemollü ve üç diyezli majör dizilerin modal dizilerini çalar.

10.4.4. Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

Konu Açıklaması: Öğrenciye 2 oktav içinde nihâvend makamı çalıştırılacaktır.

10.4.4.1. Nihâvend makamına ait diziyi çalar.

10.4.4.2. Nihâvend makamını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.

10.4.4.3. Nihâvend makamına ait etüt çalar.

10.4.4.4. Nihâvend makamında bestelenmiş eserleri çalar.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. İNCE SESLERDE EGZERSİZLER

Ünite Açıklaması: Öğrencinin çalabildiği ses aralığı büyüdükçe, öğrenilen gamlar ve makamların da ses sınırları bu yeni seslere doğru büyütülmelidir. Yapılan dizi, aralık ve arpej çalışmalarını yeni seslere doğru genişletmek ve sabırla buralarda çalışmak, genel ton anlayışını ve kalitesini de artıracak için burada yapılan teknik çalışmalarda, rahatlık ve esneklik ön planda tutulmalı ve ağız pozisyonu daima kontrol edilmelidir.

11.1.1. İnce (Yüksek) Ses Bölgesi

- 11.1.1.1. İnce ses bölgesinde (aigu registre-altissimo register) yer alan sesleri söyler.
- 11.1.1.2. İnce ses bölgesinde yer alan fa, fa diyez, sol, sol diyez, la seslerini çalar.
- 11.1.1.3. Öğrendiği ses bölgeleri arasında temiz geçişler yapar.
- 11.1.1.4. Öğrendiği ses aralıkları üzerinde entonasyon kontrolünü sağlar.
- 11.1.1.5. Öğrendiği ses aralıkları üzerinde farklı artikülasyon tekniklerini uygular.
- 11.1.1.6. Öğrendiği tüm sesleri (ses bölgeleri arası geçişleri dâhil) kromatik legato geçişlerle çalar.

11.2. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

Ünite Açıklaması: Öğrencinin öğrendiği tonal ve modal gamlar yeni öğrendiği seslere kadar genişletilmeli ve bu aşamadan sonra yeni dizi ve makam ilavesine geçilmesi büyük önem taşımaktadır. Öğrenci yalnızca o dönem öğrendiği gamı değil, öğrendiği bütün gamları tekrar etmesi gerektiğini kavramalı ve çalışmalarını bu yönde yapılandırmalıdır.

11.2.1. Dört Bemollü Majör ve Minör Diziler

- 11.2.1.1. Dört bemollü majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.
- 11.2.1.2. Dört bemollü majör ve ilgili minör dizilerinde, iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 11.2.1.3. Dört bemollü majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 11.2.1.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini dört bemollü majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 11.2.1.5. Dört bemollü dizileri içeren etütleri çalar.
- 11.2.1.6. Dört bemollü dizileri içeren eserleri çalar.

11.2.2. Dört Diyezli Majör ve Minör Diziler

- 11.2.2.1. Dört diyezli majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.
- 11.2.2.2. Dört diyezli majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 11.2.2.3. Dört diyezli majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 11.2.2.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini dört diyezli majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 11.2.2.5. Dört diyezli dizileri içeren etütleri çalar.
- 11.2.2.6. Dört diyezli dizileri içeren eserleri çalar.

11.2.3. Batı Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 11.2.3.1. Dört bemollü ve dört diyezli majör dizi üzerindeki modal dizilerin isimlerini ve derecelerini söyler.
- 11.2.3.2. Dört bemollü ve dört diyezli majör dizi üzerinde derecesi verilen modal dizilerin isimlerini söyler.
- 11.2.3.3. Dört bemollü ve dört diyezli majör dizilerin modal dizilerini çalar.

11.2.4. Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 11.2.4.1. Hicaz makamına ait diziyi çalar.
- 11.2.4.2. Hümâyun makamına ait diziyi çalar.

11.2.4.3. Hüzam makamına ait diziye çalar.

11.2.4.4. Hicaz, hümâyün ve hüzam makamlarını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.

11.2.4.5. Hicaz, hümâyün ve hüzam makamlarına ait etütler çalar.

11.2.4.6. Hicaz, hümâyün ve hüzam makamlarına ait eserler çalar.

11.3. İNCE SESLERDE TRİL PERDELERİNİN KULLANIMI - GLISSANDO VE PORTAMENTO

11.3.1. İnce Seslerde Tril Perdelerinin Kullanımı

11.3.1.1. Klarnette ince seslerde tril perdelerinin kullanımını açıklar.

11.3.1.2. İnce seslerde tril perdelerini, çaldığı egzersiz ve eserler içinde kullanır.

11.3.2. Glissando ve Portamento

11.3.2.1. Parmak glissandosunu, gırtlak glissandosunu ve portamento arasındaki farkı açıklar.

11.3.2.2. Parmak glissandosunu hangi durumlarda kullanacağını açıklar.

11.3.2.3. Çaldığı etüt ve eserlerde parmak glissandosunu kullanır.

11.3.2.4. Klarnette gırtlak glissandosunu açıklar.

Gırtlak glissandosunda sesi pesleştirirken gırtlaklığını aşağı doğru indirmesi gerektiği, sesi tizleştirirken gırtlaklığını yukarı çıkartması gerektiği öğrenciye açıklanmalıdır.

11.3.2.5. Yarım ses inisi ve yarım ses çıkıcı gırtlak glissandosunu yapar.

11.4. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

11.4.1. Beş Bemollü Majör ve Minör Diziler

11.4.1.1. Beş bemollü majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.

11.4.1.2. Beş bemollü majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.

11.4.1.3. Beş bemollü majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.

11.4.1.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini beş bemollü majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.

11.4.1.5. Beş bemollü dizileri içeren etütleri çalar.

11.4.1.6. Beş bemollü dizileri içeren eserleri çalar.

11.4.2. Beş Diyezli Majör ve Minör Diziler

11.4.2.1. Beş diyezli majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.

11.4.2.2. Beş diyezli majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.

11.4.2.3. Beş diyezli majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.

11.4.2.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini beş diyezli majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.

11.4.2.5. Beş diyezli dizileri içeren etütleri çalar.

11.4.2.6. Beş diyezli dizileri içeren eserleri çalar.

11.4.3. Batı Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

11.4.3.1. Beş bemollü ve beş diyezli diziler üzerindeki modal dizilerin isimlerini ve derecelerini söyler.

11.4.3.2. Beş bemollü ve beş diyezli majör diziler üzerinde, derecesi verilen modal dizilerin isimlerini söyler.

11.4.3.3. Beş bemollü ve beş diyezli majör dizilerin modal dizilerini çalar.

11.4.4. Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

11.4.4.1. Zırgüleli hicaz makamına ait diziye çalar.

11.4.4.2. Uzzâl makamına ait diziye çalar.

11.4.4.3. Segâh makamına ait diziye çalar.

11.4.4.4. Zırgüleli hicaz, uzzâl ve segâh makamlarını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.

11.4.4.5. Zırgüleli hicaz, uzzâl ve segâh makamlarına ait etütler çalar.

11.4.4.6. Zırgüleli hicaz, uzzâl ve segâh makamlarına ait eserler çalar.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. İNCE SESLERDE EGZERSİZLER

Ünite Açıklaması: Öğrencinin çalabildiği ses aralığı büyüdükçe, öğrenilen gamlar ve makamların da ses sınırları bu yeni seslere doğru büyütülmelidir. Öğrenilen seslerde alternatif pozisyonlar da öğretilmeli ve ses geçişleri içinde mümkün olduğunca alternatifli pozisyonlarla çalışılmalıdır.

12.1.1. İnce (Yüksek) Ses Bölgesi

- 12.1.1.1. Klarnette aigu-altissimo bölgesinde bulunan sesleri söyler.
- 12.1.1.2. Aigu-altissimo bölgesinde yer alan la, la diyez, si, do seslerini çalar.
- 12.1.1.3. Aigu-altissimo bölgesinde yer alan la, la diyez, si, do seslerini alternatif pozisyonları ile çalar.
- 12.1.1.4. Öğrendiği ses bölgeleri arasında temiz geçişler yapar.
- 12.1.1.5. Öğrendiği ses aralıkları üzerinde entonasyon kontrolünü sağlar.
- 12.1.1.6. Öğrendiği ses aralıkları üzerinde farklı artikülasyon tekniklerini uygular.
- 12.1.1.7. Öğrendiği tüm sesleri (ses bölgeleri arası geçişleri dâhil) kromatik legato geçişlerle çalar.

12.2. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

Ünite Açıklaması: Öğrencinin öğrendiği tonal ve modal gamlar yeni öğrendiği seslere kadar genişletilmeli ve bu aşamadan sonra yeni dizi ve makam ilavesine geçilmesi büyük önem taşımaktadır. Öğrenci yalnızca o dönem öğrendiği gamı değil, öğrendiği bütün gamları tekrar etmesi gerektiğini kavramalı ve çalışmalarını bu yönde yapılandırmalıdır. Gamların, artikülasyonlar artırılarak, farklı dil teknikleri kullanılarak çalışılması önem arz etmektedir.

12.2.1. Altı Bemollü Majör ve Minör Diziler

- 12.2.1.1. Altı bemollü majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.
- 12.2.1.2. Altı bemollü majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 12.2.1.3. Altı bemollü majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 12.2.1.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini altı bemollü majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 12.2.1.5. Altı bemollü dizileri içeren etütleri çalar.
- 12.2.1.6. Altı bemollü dizileri içeren eserleri çalar.

12.2.2. Altı Diyezli Majör ve Minör Diziler

- 12.2.2.1. Altı diyezli majör ve ilgili minör dizilerini iki oktav çalar.
- 12.2.2.2. Altı diyezli majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 12.2.2.3. Altı diyezli majör ve ilgili minör dizisinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 12.2.2.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini altı diyezli majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 12.2.2.5. Altı diyezli dizileri içeren etütleri çalar.
- 12.2.2.6. Altı diyezli dizileri içeren eserleri çalar.

12.2.3. Batı Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 12.2.3.1. Altı bemollü ve altı diyezli majör diziler üzerindeki modal dizilerin isimlerini ve derecelerini söyler.
- 12.2.3.2. Altı bemollü ve altı diyezli majör diziler üzerinde derecesi verilen modal dizilerin isimlerini söyler.
- 12.2.3.3. Altı bemollü ve altı diyezli majör dizilerin modal dizilerini çalar.

12.2.4. Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 12.2.4.1. Hüseyinî makamına ait diziyi çalar.
- 12.2.4.2. Karcıgar makamına ait diziyi çalar.
- 12.2.4.3. Sabâ makamına ait diziyi çalar.

- 12.2.4.4. Hüseyinî, karcığar ve sabâ makamlarını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.
- 12.2.4.5. Hüseyinî, karcığar ve sabâ makamlarına ait etütleri çalar.
- 12.2.4.6. Hüseyinî, karcığar ve sabâ makamlarına ait eserleri çalar.

12.3. KLARNET ÇALMADA YENİ TEKNİKLER - ÇİFT DİL KULLANIMI

Ünite Açıklaması: Bu bölümde öğrencinin 20. yüzyıl sonrasında yaygınlaşmaya başlamış yeni teknikler konusunda bilgi sahibi olması ve öğrenciye temel olarak edineceği tekniklerden biri olarak kullanacağı çift dil tekniğinin öğretilmesine ağırlık verilmektedir. Diğer teknikler uygulamalı olarak gösterilebilir fakat öğrenci açısından moral bozucu olmaması ve öğrenciyi sıkıkmaması için deneme boyutunda tutulması, oyunlaştırılarak öğrenciye gösterilmesi önemlidir. Bunlara ek olarak döngüsel nefes (circle breath) tekniğine giriş yapılabilir.

12.3.1. Klarnet Çalmada Yeni Teknikler

- 12.3.1.1. Klarnette kullanılan mikro tonları açıklar.
- 12.3.1.2. Klarnette multifonik kullanımını açıklar.
- 12.3.1.3. Klarnette basit multifonikleri çalar.
- 12.3.1.4. Klarnette kullanılan flatter zunge, slap ve çift dil tekniklerini açıklar.
- 12.3.1.5. Klarnette kullanılan flatter zunge, slap ve çift dil tekniklerini uygular.
- 12.3.1.6. Döngüsel nefes (circle breath) tekniğini açıklar.
- 12.3.1.7. Döngüsel nefes (circle breath) tekniğini uygular.

12.4. KLARNETTE TONAL VE MODAL DİZİLER

12.4.1. Tonal Dizilerde Teknik Çalışmalar

- 12.4.1.1. Öğrendiği bütün majör ve minör dizileri iki oktav çalar.
- 12.4.1.2. Öğrendiği bütün majör ve ilgili minör dizilerinde iki oktavlık aralık çalışmaları yapar.
- 12.4.1.3. Öğrendiği bütün majör ve ilgili minör dizilerinin arpej ve kırık arpejlerini iki oktav çalar.
- 12.4.1.4. Öğrendiği farklı artikülasyon tekniklerini öğrendiği bütün majör ve minör dizilerin gam, arpej ve kırık arpejleri üzerinde uygular.
- 12.4.1.5. Öğrendiği bütün dizileri içeren etütler çalar.
- 12.4.1.6. Öğrendiği bütün dizileri içeren eserler çalar.

12.4.2. Batı Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 12.4.2.1. Öğrendiği bütün majör dizilerdeki modal dizilerin isimlerini ve derecelerini söyler.
- 12.4.2.2. Öğrendiği bütün majör dizilerde derecesi verilen modun hangi majör diziye ait olduğunu söyler.
- 12.4.2.3. Öğrendiği bütün majör dizilerin modal dizilerini çalar.

12.4.3 Türk Müziğinde Kullanılan Modal Diziler

- 12.4.3.1. Uşşak makamına ait diziyi çalar.
- 12.4.3.2. Kürdîli-hicazkâr makamına ait diziyi çalar.
- 12.4.3.3. Uşşak ve kürdîli-hicazkâr makamlarını seyir özelliklerine uygun olarak çalar.
- 12.4.3.4. Uşşak ve kürdîli-hicazkâr makamlarına ait etütler çalar.
- 12.4.3.5. Uşşak ve kürdîli-hicazkâr makamlarına ait eserler çalar.